

Asia:

LAUSUNTO KANSALLINEN METSÄSTRATEGIA 2025:N PÄIVITYKSESTÄ

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry kiittää mahdollisuudesta lausua Kansallisen metsästrategia 2025:n päivityksestä. Lausuntonamme toteamme seuraavaa:

Kattavassa yhteistyössä valmisteltu Kansallisen metsästrategia 2025: päivitys sisältää laajan ja tärkeän keinovalikoiman metsäpoliittisen selonteon strategisten päämäärien sekä niiden kautta metsiin ja puutuotteisiin perustuvan suomalaisen hyvinvoinnin saavuttamiseksi. Melko raskaasta proosamaisesta esitystavasta eivät välttämättä nouse esiin kaikki tärkeät yksityiskohdat, mutta kuvat ja taulukot auttavat jonkin verran asiaa.

Kohdassa 3.2.1 *Metsäalan osaaminen on monipuolista ja vastaa muuttuvia tarpeita* esitetään, että julkisen T&K-rahoituksen tavoitetaso on vuonna 2025 edelleen nykytasoa. Tavoite on alimitoitettu, sillä perinteisen metsäntutkimuksen hankerahoitusta karsittu huomattavasti vuoden 2015 tasosta, joka mentiin vielä Metsäntutkimuslaitoksen aikaisella budjetoinnilla. Metsäntutkimukselle ei ole myöskään ilmaantunut riittävästi yksityissektorin asiakkaita, jotka olisivat valmiita maksamaan Lukessa tehtävästä tutkimusprojektista.

Perinteisen metsäntutkimuksen lisäksi uusien puuperäisten tuotteiden mahdollisuuksien esiin nostaminen ja kehittämisen tukeminen valtiovalan taholta on tärkeää. Tutkimus- ja innovaationeuvoston esittämän kannan mukaisesti seuraavan vaalikauden aikana Suomen TKI-panostukset tulisi nostaa yli neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta, jolloin julkisen rahoituksen tulisi olla vähintään yksi prosentti.

Loimu esittää, että myös Kansallisessa metsästrategiassa pyritään metsäalan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tasoon, joka vastaa Tutkimus- ja innovaationeuvoston kannan mukaista rahoitusta.

Luonnonvarakeskuksessa rahoituksen leikkaus on koskettanut erityisesti metsätuhotutkimusta, taimitutkimusta ja metsäekonomiaa. Turvemaiden vesistökyseysten kannalta tärkeään suometsätieteeseen tai ilmastonmuutoksen myötä merkitystään nostavaan metsäeläintieteeseen ei Luonnonvarakeskuksessa ole rekrytoitu uusia tutkijoita vanhojen eläköityessä.

Loimu esittää, että tulosohjauksessaan MMM teettää ulkopuolisella taholla metsäntutkimuksen tieteenaloittaisen jatkuvuus- ja kehittämissuunnitelman, jossa kuvataan eri tutkimusalojen nykyiset henkilöresurssit ja se, miten kutakin tutkimusalaa Lukessa aiotaan kehittää jatkossa. Tieteenalat, mille tämä kartoitus tehdään, tulisi määritellä ministeriössä.

Kohdassa 3.2.1 ei tuoda esiin korkeinta metsäopetusta. Kuitenkin esimerkiksi tilanne Helsingin yliopistossa on sellainen, että metsäalan perusaineisiin kuuluva metsäteknologian professuuri on ollut täyttämättä jo vuosikausia ja lähivuosina on odotettavissa lisää lukuisia metsäaineiden professorien eläköitymisiä. Uusien professoreiden nimittäminen eläköityvien tilalle on epävarmaa. Yliopistouudistuksen myötä erilaisten keskustien ja toimintayksiköiden perustaminen yliopistojen yhteyteen on osaltaan vaikeuttanut opetustarpeen mukaisten paikkojen täyttämistä.

Loimu esittää, että kohdassa 3.2.1 korkeimman metsäopetuksen opetushenkilökunnan riittävyyteen kiinnitetään erityistä huomiota ja avautuvat professuurit tulisi täyttää.

Valmisteluajataulusta johtuen 8.10.2018 julkaistu Kansainvälisen ilmastopaneeli IPCC:n ilmastoraportti ei näy päivityksen tekstissä. Ilmastomuutoksen hillitseminen ja metsien rooli ilmastokysymyksissä tulee kuitenkin IPCC:n raportin myötä olemaan merkittävässä roolissa lähivuosien metsäkeskustelussa. Kohdassa 2.7 (Ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen korostuvat metsäalalla) kannattaisi mainita varoittavana esimerkkinä Kanadan tilanne, jossa maan suurten metsien hiilinielu kääntyi 2000-luvulla negatiiviseksi valtavien metsätuhojen takia. Ilmastomuutos lisää metsätuhojen riskiä myös Suomessa. Metsien oikea-aikainen hoitaminen ja hakkaaminen pienentää tätä riskiä, kuten myös toimiva metsätuhotutkimus.

EU-Metsäakatemiassa 21.11.2018 julkistettu aloite ilmastomuutoksen hillintään tarkoitetun metsärahaston perustamisesta osaksi EU-Afriikka -investointiohjelmaa on erinomainen esitys Suomelta. Maamme on aiemmin ollut metsäalan kehitysyhteistyön suurvalta, mutta kehitysyhteistyöhankkeiden rahoitusta on leikattu merkittävästi.

Ilmastomuutoksen hillitsemiseksi Loimu esittää Kansallisen metsästrategiaan lisättäväksi joko strategiseksi päämääräksi tai painopisteeksi kansainvälisessä metsäpolitiikassa, että Suomen tekee kehitysyhteistyötä suunnataan voimakkaasti metsitysprojekteihin ja muuhun metsäkadon torjuntaan, kuten metsäpalontorjuntaan sekä kestävä puunkäytön koulutukseen kehitysmaissa. Vastuutahoksi tulee saada mukaan ulkoministeriö.

Tällaisella metsäalan kehitysyhteistyöllä voidaan saavuttaa paljon suurempi ja kestävämpi vaikutus ilmastomuutoksen hillinnässä kuin rajoittamalla kotimaista puunkäyttöä. Samalla hankkeet parantaisivat kehitysmaiden ihmisten elinolosuhteita.

Loimu korostaa **työhyvinvoinnin** vaalimisen merkitystä nykyajan hektisessä ja muuttuvassa työelämässä (kohdat 2.9 *Työn tekemisen tavat ja työvoiman tarve muuttuvat* sekä 3.1.1 *Metsäalan yritykset uudistuvat ja uusia yrityksiä syntyy*). Esimerkki onnistuneesta työhyvinvoinnin aloitteesta on Metsämiesten Säätiön alulle panema Metsähyvinvointi-hanke.

Viestintää käsittelevissä kohdissa (esim. strateginen hanke B. *Metsäalan vuorovaikutus ja viestintä*) Loimu haluaa korostaa nuorisoviestinnän merkitystä. Sillä on suuri merkitys alalle hakeutumiseen. **Nuorisoviestinnässä tulisi tuoda esille erityisesti metsäalan kansainvälisyyden tarjoamat mahdollisuudet.**

Kohdassa 3.1.2 *Raaka-aineiden saatavuus mahdollistaa metsien käytön lisäämisen ja uudet investoinnit* tulee korostaa, että **metsätalouden keinovalikoimassa on tärkeää säilyttää useita eri hakkuumenetelmiä** eikä niitä saa rajoittaa myöskään valtion metsissä.

Lopuksi Loimu pitää tärkeänä **riittäviä perusväylien, alempien tieverkkojen ja siltojen sekä yksityistien investointeja**, jotta biotalouden raaka-aineiden ja tuotteiden kuljetukset mahdollistuvat. Myös kasvava matkailuelinkeino tarvitsee riittävän laadukkaan ja kattavan infrastruktuurin (kohta 3.1.2 sekä strategisen hankesalkun kohta F. *Metsätiet ja metsien saavutettavuus*).

Helsingissä 30.11.2018

Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry

Marku.

Helena Herttuainen
Hallituksen puheenjohtaja

Mikko Salo
Toiminnanjohtaja

Jukka Sippola
Neuvottelupäällikkö